

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL BİLGİLER VE SOSYAL BİLİMLERE YÖNELİK METAFORLARI*

*Nadire Emel AKHAN***

*Gökçe KILIÇOĞLU****

*Hatice GEDİK*****

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmenliği birinci sınıfa yeni başlayan öğretmen adaylarının, sosyal bilgiler ve sosyal bilimlere yönelik algılarını, metafor (mecaz, benzetme) yöntemi kullanarak tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda öğrencilere sosyal bilgiler, sosyal bilgiler ve sosyal bilimlerin disiplinlerini (tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, hukuk, siyaset bilimleri, arkeoloji, antropoloji, psikoloji, sanat tarihi) neye benzettikleri ve bu benzetmenin sebebi sorulmuştur. Araştırmada nitel araştırma yönteminden, olgu bilim (fenomenoloji) modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2013- 2014 eğitim öğretim dönemi başında Akdeniz Üniversitesi birinci sınıfa yeni başlayan 75 öğrenci oluşturmuştur. Katılımcıların seçiminde amaçlı örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırmanın sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin sosyal bilgiler ve sosyal bilimler hakkında olumlu metafor geliştirdikleri görülmüştür. Öğrenciler ayrıca sosyal bilgilerin ve sosyal bilimlerin çok parçalı yani birçok alandan oluştuğunu söylemişlerdir. Bunun yanı sıra sosyal bilgiler ve sosyal bilimleri birbirine karıştıran öğrenciler de olmuştur. Ayrıca öğrencilerin siyaset bilimi ve ekonomi disiplinlerine yönelik genellikle olumsuz metafor geliştirdikleri görülmüştür. Öğrencilerin tarih, coğrafya, sosyoloji, arkeoloji, sanat tarihi disiplinleri ile ilgili genellikle olumlu yönde metafor geliştirdikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin hukuk, antropoloji ve psikoloji disiplinleri ile ilgili olarak hem olumlu hem olumsuz metafor geliştirdikleri saptanmıştır. Ayrıca çalışma grubundan bazı öğrencilerin sanat tarihi, arkeoloji ve antropoloji disiplinleri ile ilgili metafor geliştiremedikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Metafor, sosyal bilgiler, sosyal bilimler, sosyal bilimler disiplinleri

* Bu makale III. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumunda (Nisan 2014) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Yrd. Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler A.B.D., El- Mek: neakhan@akdeniz.edu.tr

*** Öğrt. Gör. Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler A.B.D., El- Mek: gokcekilicoglu@gmail.com

**** Yrd. Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler A.B.D., El- Mek: haticedemirkaya@hotmail.com

THE METAPHORS OF THE FIRST - GRADE STUDENTS STUDYING AT THE SOCIAL STUDIES TEACHING TOWARDS THE SOCIAL STUDIES AND THE SOCIAL SCIENCES

ABSTRACT

The aim of this study is to analyze the perceptions of the teacher candidates that have just started the first grade of the social studies teaching towards the social studies and the social sciences by using the metaphor method. To realize this aim, the students were asked what they compared the social studies, the social sciences and the disciplines of the social sciences to and why. The phenomenology model of the qualitative research methods was used in the study. The study group of the study consisted of 75 students that have just started the first grade at Akdeniz University at the beginning of 2013 – 2014 educational years. A sampling method from the purposeful sampling methods was used to choose the participants. The data was analyzed with the content analysis method. According to the general results of the research it was determined that the students improved positive metaphors about the social studies and the social sciences. In addition, the students said that the social studies and the social sciences were very fragmental and that they consisted of so many fields. Besides, some students confused the social studies with the social sciences. In addition, it was understood that the students generally improved negative metaphors about the political sciences and economy. It was seen that the students generally improved positive metaphors about the disciplines such as history, geography, sociology, archaeology, art history. It was found out that the students improved both positive and negative metaphors about law, anthropology and psychology. In addition, it was seen that some students in the study group couldn't improve any metaphors about the disciplines such as art history, archaeology and anthropology.

Key Words: Metaphor, social studies, social sciences, the disciplines of social sciences

Giriş

İnsanlık tarihinin ilk dönemlerinden itibaren başlayan toplumsal ve bireysel sorunlara çözüm getirme çabaları sosyal bilimlerin doğuşunu sağlamıştır. İnsanların belirli bir toplum içerisinde yaşama ihtiyacı beraberinde sorunlar getirince, sosyal bilimlere sorun çözme misyonu yüklenmiştir (Bilgili, 2008: 2).

İnsanlar ve toplumlar sürekli bir değişim içerisinde yer almakta ve karmaşık sorunlarla karşı karşıya bulunmaktadır. Bu sebeple, toplumlar ve insanlar için sosyal bilimlerin önemi çok büyüktür. Toplum içinde yaşayan bireylerin ihtiyaçlarıyla, toplumun beklentileri arasındaki dengeyi sağlamada, bireylere gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazandırma açısından sosyal bilimlere önemli görevler düşmektedir. Sosyal bilimlerin değişimi ve sürekliliği inceliyor olması, bireyi toplumsallaştırma amacı güden eğitimde, sosyal bilimlerin etkin bir yer kazanmasını sağlamış ve eğitimin sosyal bilimlerin uygulama alanı durumuna gelmesi "sosyal bilgiler" kavramını meydana getirmiştir. (Dönmez, 2003: 41). Çağımızın eğitim sistemleri içinde önemli bir yere sahip olan sosyal bilimlerin farklı disiplinleri aracılığıyla, öğrencilere, günümüz insanının

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014*

ihtiyaç duyduğu pek çok temel beceri ve niteliği kazandırmak mümkün olmaktadır (Demircioğlu, 2006: 114). Kısacası, sosyal bilgilerin temel kaynağı sosyal bilimlerdir. Sosyal bilgiler, öğretim amacıyla sosyal bilimlerden seçilmiş, basitleştirilmiş ve düzenlenmiş konulardır, bilgiler bütünüdür (Köstüklü, 1999: 11).

Eğitimin niteliğini geliştirmek için gerekli olan en temel öğelerden biri öğretmen yeterliklerinin artırılması ve meslekî gelişimlerinin sağlanmasıdır. Öğretmen yetiştiren kurumlar öğretmen yeterliliklerini çoğunlukla sınıf içi süreçlere indirgemektedir. Oysa sınıf içi süreçlerin yanı sıra, öğrencilerin tutum, düşünce ve beklentilerinin biçimlendirilmesi de önemli bir sorundur (Güven, 2005). Öğretmen olmak; öğretmeyi öğrenmek, kişisel gelişimi sağlamak ya da toplumsallaşmak gibi birçok alanda yeterli olmayı gerektirir ve bu süreç, öğretmenlerin yaşamları boyunca sürer (Güven, 2004). Öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumları, meslekî davranışlarının en güçlü belirleyicilerinden birisi olması nedeniyle, onların mesleği algılayış biçimini yansıtır. Öğretmen adayları mesleklerine yönelik olumlu tutumlara sahip olarak yetiştirilebilirlerse, öğretmen olduklarında görevlerini eksiksiz yerine getirirler, öğrencilerine karşı daha olumlu davranışlar sergilerler, öğretmenin görev, sorumluluk ve rollerini daha iyi bir şekilde üstlenebilirler. Ayrıca araştırmalar öğretmenlerin mesleklerine bakış açılarının olumlu olmasının iş doyumunu üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğuna işaret etmektedir (Çeliköz ve Çetin, 2004; Tanrıoğan, 1997). Bu doğrultuda geleceğin iyi vatandaşlarını yetiştirme hedefiyle yola çıkan sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisans eğitimlerinin başında bu gayeyi anlamaları oldukça önemlidir.

Ülkemizde sosyal bilim disiplinleri; toplumun ve eğitim camiasının bir kısmının gözünde olgusal bilgilerin öğrenildiği ve alt düzeyde düşünme becerilerinin sergilendiği bir alan konumundadır. Buna ilaveten, bazı öğrencilerde sosyal bilim disiplinlerinin önemini anlayamamakta ve bu alana ilgi göstermemektedirler. Bunun temelinde, öğrencilerin sosyal bilimler öğretiminin amaçlarını kavrayamamaları ve bu derslerden gelecekteki yaşamlarına dönük bir yarar beklememeleri gibi önemli nedenler yatmaktadır (Paykoç, 1991: 4). Bu durumun oluşmasına etki eden faktörlerin başında, farklı sosyal bilim disiplinlerinin öğretiminden sorumlu eğitimcilerimizin, sosyal bilimlerin nasıl öğretilmesi gerektiği konusunda gerekli bilgi, beceri ve deneyime sahip olmamaları gelmektedir. Eğitimcilerin büyük çoğunluğu, alan bilgisi açısından çok iyi eğitilmelerine karşın, öğretiminden sorumlu oldukları disiplinin amaç, felsefe ve öğretim yaklaşımları konusunda problemlerle karşılaşmaktadırlar. Sosyal bilimlerin amaç, felsefe ve öğrencilerde ne tür davranış değişikliği meydana getirebileceği konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmayan öğretmenler, öğrencilerini bu alanın hedeflerine ulaştırmada sıkıntılar yaşamaktadırlar (Safran, 1993; Akt: Demircioğlu, 2006: 115). Bu bağlamda, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının fakültelerdeki eğitimleri sırasında kazandıkları alanın amaç ve felsefesi konusunda eğitilmeleri önem arz etmektedir (Demircioğlu, 2006: 115).

Eğitimde metaforlardan; eğitimi planlama, eğitim programı geliştirme, öğrenmeyi teşvik etme ve yaratıcı düşünceyi geliştirme aşamalarında yararlanılabilir. Bunun yanında öğretmen ve öğretmen adaylarının mesleki algılarını belirlemede de metaforlardan yararlanılmaktadır. Öğretmen yetiştirmede metaforlar, öğretim uygulamalarını yönlendirmede ve öğretmen adaylarının eğitim anlayışındaki yerini belirlemede bir araç olarak kullanılabilir. Ayrıca metafor, öğretmen ve öğretmen adaylarının kendilerini tanımasına yardımcı olarak, eğitim ile ilgili düşüncelerini değiştirebilir ve öğretmen adayının beklendik eğitim anlayışına yakınlaşmasını sağlayabilir (Aydın ve Pehlivan, 2010: 821).

“Yabancı bir kelime olan “metafor” (metaphor), Türkçe’de “benzetme, eğretilme”, Arapça’da “istiare” kelimeleriyle karşılanmaktadır (Aydın, 2006: 10). Metaforlar (benzetmeler, eğretilmeler, istiareler, mecazlar), olayların oluşumu ve işleyişi hakkındaki düşüncelerimizi yapılandıran yönlendiren kontrol eden en güçlü zihinsel araçlardan biridir (Saban, 2004: 132).

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

Metaforlar, bireyin kendi dünyalarını anlamalarına ve yapılandırmalarına yönelik güçlü bir zihinsel haritalama ve modelleme mekanizması olarak dikkat çeker (Arslan ve Bayrakçı, 2006:171). Ayrıca metaforlar, bireysel değerleri dolaysız gösterdikleri için önemlidir (Richardson, 1996; Akt: Özbaş, 2012: 823).

Öğretmen adaylarının algı, tutum ve inançlarının incelenmesi öğretmen eğitimi çalışmalarının temel amaçlarından biridir ve elde edilen sonuçlar mesleki uygulamalara yön vererek öğretmen adaylarının profesyonel gelişimlerine katkı sağladığı için önemlidir (Noyes, 2004; Akt: Kaya, 2014: 920). Bu doğrultuda çalışmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmenliğini yeni kazanan öğrencilerin kazandıkları bölüm ile ilgili hazır bulunuşluklarını ortaya koymak adına sosyal bilgiler ve sosyal bilimlere yönelik algılarını metaforlar aracılığı ile tespit etmektir.

Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma yönteminden, olgu bilim (fenomenoloji) modeli kullanılmıştır. Olgular yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkabilmektedir. Bu olgularla günlük yaşantımızda çeşitli biçimlerde karşılaşabiliriz. Ancak bu tanışıklık, olguları tam olarak anladığımız anlamına gelmez. Bize tümüyle yabancı olmayan aynı zamanda da tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için olgu bilim uygun bir araştırma zemini oluşturur. Bireylerin bir olguya ilişkin yaşantılarını, algılarını ve bunlara yüklediği anlamları ortaya çıkarma olgu bilim araştırma deseninin amacıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 72).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2013- 2014 eğitim öğretim döneminin başında Akdeniz Üniversitesi'nde birinci sınıfa yeni başlayan 75 Sosyal Bilgiler öğretmenliği bölümü öğrencisi oluşturmuştur. Katılımcıların seçiminde amaçlı örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubu seçilirken metafor yazmayan, birden fazla metafor yazan ya da benzetme gerekçesini yazmayan öğrenciler değerlendirilmeye alınmamıştır.

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Analizi

Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmenliğini yeni kazanan öğrencilerin kazandıkları bölüm ile ilgili hazır bulunuşluklarını ortaya koymak amacı ile çalışma grubundaki öğrencilere, "sosyal bilgiler..... gibidir/ benzer, çünkü.....", "sosyal bilimler..... gibidir/ benzer, çünkü.....", "tarih..... gibidir/ benzer, çünkü.....", "coğrafya..... gibidir/ benzer, çünkü.....", "ekonomi..... gibidir/ benzer, çünkü.....", "sosyoloji..... gibidir/ benzer, çünkü.....", "hukuk..... gibidir/ benzer, çünkü.....", "siyaset bilimleri..... gibidir/ benzer, çünkü.....", "arkeoloji..... gibidir/ benzer, çünkü.....", "antropoloji..... gibidir/ benzer, çünkü.....", "psikoloji gibidir/ benzer, çünkü.....", " sanat tarihi gibidir/ benzer, çünkü....." cümlelerini tamamlamaları istenilen bir form dağıtılmıştır. Veri toplama aracı geliştirilmeden önce ilgili literatür incelenmiş ve ilgili literatüre dayalı olarak metaforlar yoluyla nitel veri toplama tekniği kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerden yapılan benzetmelere mantıklı bir açıklama getirmeleri için çünkü.....ifadesine yer verilmiştir. Bu benzetmenin akıllarına gelebilecek herhangi bir şey olabileceği belirtilmiştir. Ayrıca katılımcılara araştırmanın içeriği hakkında bilgi verilmiş, yalnız bir benzetme yapılması ve benzetme gerekçesinin yazılması gerektiği özellikle istenmiştir. Katılımcılardan elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizindeki temel hedef toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Toplanan veriler önce kavramsallaştırılır daha sonra ortaya çıkan kavramlar mantıklı bir biçimde düzenlenir ve veriyi açıklayan temalar saptanır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). İçerik analizinde öncelikle katılımcılar tarafından söylenen metaforlar yazılmış ve tekrarlayan metaforlar tespit edilmiştir. Daha sonra söylenen metaforlar ve bunların sebepleri incelenerek kategoriler

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

oluşturulmuştur. Bu işlem üç araştırmacı tarafından eş zamanlı ve ayrı ayrı gerçekleştirilmiştir. Daha sonra araştırmacıların görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları tespit edilmiş ve Miles ve Huberman'ın (1994) formülü (Güvenirlilik = görüş birliği / görüş birliği + görüş ayrılığı) kullanılarak güvenilirlik hesaplanmıştır. Araştırmacılar arasındaki uyum %91 olarak belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin metaforları ve açıklamalarından doğrudan alıntılar yapılarak (1Ö: 1. Öğrenci, 2Ö: 2. Öğrenci şeklinde...) bulgular desteklenmeye çalışılmıştır.

Bulgular ve Yorumlar

1. Sosyal Bilgileri benzetiyorum. Çünkü;

Tablo 1: Öğrencilerin sosyal bilgiler ile ilgili metaforları

Sosyal Bilgiler Metaforu	f
Nar	8
Orman	6
Kitap	5
Doğa	4
Ev	3
Hayat	3
Lunapark	3
Su	2
Dede	2
Ansiklopedi	2
Haber programı, ağaç kökleri, mumya, çorba, çiçek bahçesi, fidan, yol, biyografik roman, türlü yemeğine, uçak, anne, gökkuşağı, yüzme, uzay, kartopu, kâğıt, google, doruk, gazete, havuz, yürümek, öğretmen, fosforlu kalem, yaşam, meyve ağacı, toprak, kim milyoner olmak ister, futbol, oksijen, sokak, gökyüzü, yeni doğmuş çocuk, arkeolog, eski çağlar, güneş, kutup yıldızı, geçmiş zaman	1

Öğrencilerden sosyal bilgiler ile ilgili metafor geliştirmeleri istendiğinde çalışma grubundaki öğrencilerin sosyal bilgiler ile ilgili geliştirdikleri metaforlar 7 kategoride toplanmıştır.

Birçok parçası olarak: “nar, orman, doğa, ev, hayat, lunapark, çorba, gökkuşağı, türlü yemeği, meyve ağaçları, ağaç kökleri, yaşam, gökyüzü”, **öğretici olarak:** “kitap, dede, ansiklopedi, haber programı, öğretmen, gazete, google, kim milyoner olmak ister, doruk, biyografik roman, anne, arkeolog”, **ihtiyaç olarak:** “su, oksijen, toprak”, **tarih disiplini olarak:** “mumya, dede, eski çağlar, geçmiş zaman”, **gelişmekte olarak:** “yeni doğmuş çocuk, fidan”, **bilgiye ulaşmada araç olarak:** “yüzme, yol, uçak, uzay, kartopu, havuz, yürümek, futbol, sokak”, **dikkat çekici olarak:** “fosforlu kalem, kutup yıldızı, güneş”

Öğrencilerin sosyal bilgiler ile ilgili metaforları değerlendirildiğinde genel olarak sosyal bilgiler ile ilgili olumlu metaforlar geliştirdikleri tespit edilmiştir. Öğrenciler sosyal bilgileri geniş ve birçok parçası olan bir alan olarak düşünmektedirler. Ayrıca öğretici ve bilgiye ulaşmada bir araç olarak düşündükleri de tespit edilmiştir. Sosyal bilgilerin birçok disiplinden oluştuğu düşünüldüğünde öğrencilerin onu birçok parçası olan bir alan olarak düşünmeleri, sosyal bilgilerin doğasını anladıklarını düşündürebilir. Öğrencilerin sosyal bilgiler ile ilgili geliştirdikleri metaforlardan bazıları şunlardır:

“Sosyal bilgiler **lunaparka** benzer. Çünkü her konusu her eğlence makinesi gibi eğlenceli.(4Ö)”, “**Gazetelere** benzer. Her gün bize dünyadan haber verir.(7Ö)”, “Sosyal bilimleri **ormana** benzetirim. Büyük ve içinde birçok canlı yaşar.(11Ö)”, “Sosyal bilgiler **yeni doğmuş**

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

çocuğa benzer çocuk gibi daima öğrenmeye ve tecrübeye ihtiyacı olan bir alandır.(13Ö)”, “Sosyal bilgiler **Nara** benzer. Çünkü dışarıdan bakıldığında tek gibi duruyor. Ama içine girince birden çok konusu vardır.(17Ö)”, “Sosyal bilgiler yüksek bir **doruga** benzer. Her şeyi geniş açıyla görmeye yarar.(19Ö)”, “**Google** benzetiyorum. Dünden bugüne var olan olaylar hakkında bilgi verdiği ve aradığımız her şeyi bulabildiğimiz için.(21Ö)”, “**Ansiklopediye** benzer çünkü çok fazla bilgi ve konu içerir.(23Ö)”, “Sosyal bilgiler yuvarlanan **kartopuna** benzer yuvarlandıkça öğrendikçe gitgide büyür.(27Ö)”, “**Türlü yemeğine** benziyor. İçinde birden çok bilim olduğu için.(30Ö)”, “**Sokağa** benzer. İnsanların sosyalleştiği kültürlendiği bir yerdir.(31Ö)”, “**Yüzmeye** benzetirim. Ne kadar açılırsam o kadar bilgi derinliğine dalarım.(34Ö)”, “Sosyal bilgiler **dedeler** gibidir. Geçmişten bilgiler vererek tecrübeleriyle de gelecek hakkında nasihatlerde bulunur.(38Ö)”, “**Kim Milyoner Olmak İster’e** benzer her alanda sorular sorar ve cevap ister.(46Ö)”, “**Doğaya** benzer. İnsanın nasıl doğaya ihtiyacı varsa bilim için öğrenmek içinde sosyal bilgilere ihtiyacı vardır.(54Ö)”, “**Futbola** benzer. Bir topun ardından nasıl koşuluyorsa bilginin ardından da öyle koşuluyor.(57Ö)”, “**Meyve ağaçlarına** benzer. Her meyvenin tadının ayrı bir lezzeti olduğu gibi her konuda farklı bir lezzeti vardır.(61Ö)”, “**Hayattır**. Hayatta lazım olan tüm bilgiler vardır.(62Ö)”, “**Suya** benzer. Hayat boyu suya nasıl ihtiyaç duyarsak sosyal bilgilere de hayat boyu ihtiyaç duyarız.(66Ö)”, “**Fosforlu kalem** gibidir. Dikkat çekici önemli bilgilerin altını çizerek öğretiyor.(70Ö)”, “**Öğretmene** benziyor. Her konu hakkında bilgi sahibi ve öğretiyor.(73Ö)”

2. Sosyal Bilimleri benzetiyorum. Çünkü;

Tablo 2: Öğrencilerin sosyal bilimler ile ilgili metaforları

Sosyal Bilimler Metaforu	f
Ağaç	16
Evren	9
Buluş	7
Dünya	7
Narın içindeki tane	4
Teknoloji	3
Ansiklopedinin bir cildine	2
Laboratuar, yap-boz, çaydanlık, insan, sonu olmayan yol, kol, kitap, beyaz renk, ampul, devlet, insan yaşamı, havuz, araba, kanca, beyaz tahta, tiyatro sahnesi, kanun, pizza, göçmenler, mozaik, bürokrasi, hayat, üzüm, üzüm tanesi, toprak, meyve sepeti, uzun yol	1

Öğrencilerden sosyal bilimler ile ilgili metafor geliştirmeleri istendiğinde çalışma grubundaki öğrencilerin sosyal bilimler ile ilgili geliştirdikleri metaforlar 7 kategoride toplanmıştır.

Birçok parçası olarak: “ağaç, evren, dünya, yap-boz, pizza, meyve sepeti, mozaik, üzüm, bürokrasi, uzun yol, sonu olmayan yol, hayat”, **tek parçalı olarak:** “ağaç, narın içindeki tane, üzüm tanesi, ansiklopedinin bir cildi, kol”, **insanlara hizmet eden araç olarak:** “toprak, teknoloji, laboratuar, ampul, insan, buluş, araba, kanun”, **araştırmacı olarak:** “insan, insan yaşamı”, **doğruluk ve saflık olarak:** “beyaz renk, beyaz tahta”, **ilişkilendirme olarak:** “kanca, çaydanlık, devlet”, **bilgi verici olarak:** “göçmenler, tiyatro sahnesi, kitap”

Öğrencilerin sosyal bilimler ile ilgili metaforları değerlendirildiğinde genel olarak sosyal bilimler ile ilgili olumlu metaforlar geliştirdikleri tespit edilmiştir. Öğrenciler sosyal bilimleri de birçok parçası olan bir alan olarak düşünmektedirler. Ayrıca tek parçalı olarak da değerlendirme yapanlar da olmuştur. Burada bazı öğrencilerin sosyal bilimleri sosyal bilgilerin bir alt alanı gibi düşündüğü, sosyal bilgiler-sosyal bilimler ilişkisini tam bilmedikleri görülmüştür. Örneğin sosyal

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

bilgiler için “orman, nar” gibi metaforlar kullanırken sosyal bilimler için “ağaç, nar tanesi, üzüm tanesi” metaforları kullanılmıştır. Bunun yanı sıra ağaç metaforu hem tek hem birçok parçası olan olarak kullanılmıştır. Sosyal Bilimleri ağaç ve dallarını da disiplinleri olarak düşünen öğrenciler de mevcuttur. Öğrencilerin sosyal bilimler ile ilgili geliştirdikleri metaforlardan bazıları şunlardır:

“Sosyal bilimler **tiyatro sahnesine** benzer. Çünkü hayata karşı bakış açısı kazandırılan yerlerden biri.(8Ö)”, “Sosyal bilimleri **evrene** benzetiyorum. Sonsuz gizemli bir yer.(15Ö)”, “**Ağaca** benzer dallarından meyve alınır.(20Ö)”, “**Göçmenlere** benzer. Geldikleri yerlerin kültürünü bilgisini getirir anlatırlar.(24Ö)”, “**Bürokrasiye** benzer. Çünkü karmaşık ilişkilerden oluşur.(29Ö)”, “Sosyal bilimler **sonu olmayan yola** benzer. Uzun bir yoldur ve dönemeçleri vardır.(33Ö)”, “**Üzüme** benzer. Her bir tanesi bilgi içerir.(36Ö)”, “**Pizzaya** benzer. Çünkü içindekiler belli ve fark edilebilir.(41Ö)”, “**Meyve sepetine** benzer. Her biri ayrı tatlardan oluşur.(44Ö)”, “**Toprağa** benzer. Kapasitesindeki bilgiyi ağaç aracılığıyla meyve şeklinde insanlara sunar.(50Ö)”, “**Dünyaya** benzer. Birçok yerinde farklı iklimler görülür.(55Ö)”, “**Ampule** benzetiyorum. Sosyal bilimler etrafını ışık saçarak aydınlatıyor.(59Ö)”, “Sosyal bilimler **insana** benzer. Geçmiş ve geleceği durmadan araştırır ve doğruyu bulmaya çalışır.(64Ö)”, “**Uzun bir yoldur**. Trafik levhaları da yol hakkında bilgi verir.(68Ö)”, “Sosyal bilimler **teknoloji** gibidir. Sürekli gelişir.(71Ö)”, “**Laboratuara** benzer. Kesin ve doğru bilgiye ulaşmak için sürekli çalışır deney yapar.(75Ö)”

3. Tarihi benzetiyorum. Çünkü;

Tablo 3: Öğrencilerin tarih ile ilgili metaforları

Tarih	F
Zaman	15
Saat	11
Hayat	8
Dedeme	4
Masal	3
Mevsimler	2
Arkeolog, iz, gizem, ölünün arkasından konuşmak, değer, yıllanmış şaraba, atalar, miras, kısır bir döngü, asırlık çınar ağacı, miş’li di’li geçmiş zaman, insan, eski bina, zaman makinesi, kimlik kartı, kaplumbağa, sır kutusu, geçmişim, güneş, hazine, guguklu saat, kültür, ışık, Herodot, zincir halkasına, eski ev, deneyim, karanlık bir odaya, eski yazılar, yaşam, vazo, dönen bir çark	1

Öğrencilerden tarih disiplini ile ilgili metafor geliştirmeleri istendiğinde çalışma grubundaki öğrencilerin tarih ile ilgili geliştirdikleri metaforlar 8 kategoride toplanmıştır.

Süreklilik olarak: “zaman, saat, mevsimler, hayat, kısır döngü, guguklu saat, dönen bir çark, yaşam, kaplumbağa”, **haber verici olarak:** “masal, dede, arkeolog, Herodot, sır kutusu, atalar, insan, deneyim”, **araç olarak:** “ışık, kimlik kartı, zincir halkası, zaman makinesi”, **geçmiş olarak:** “miş’li dili geçmiş zaman, eski yazı, geçmişim, ölünün arkasından konuşmak”, **merak edilen olarak:** “gizem, sır kutusu, karanlık oda, iz”, **korunması gereken olarak:** “miras, kültür, yıllanmış şarap, asırlık çınar ağacı, eski bina, vazo, eski ev, değer”, **aydınlatıcı olarak:** “ışık, güneş”, **heyecan verici olarak:** “hazine, elma”

Öğrencilerin tarih disiplini ile ilgili metaforları değerlendirildiğinde öğrencilerin genel olarak tarihi olumlu metaforlar kullanarak açıkladıkları söylenebilir. Öğrencilerin tarihi genellikle

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

süreklilik, haber verici ve geçmiş olarak değerlendirdikleri görülmüştür. Bu değerlendirmelerden öğrencilerin tarih disiplinini diğer disiplinlere göre daha fazla benimsediklerini söylemek mümkündür. Öğrencilerin tarih ile ilgili geliştirdikleri metaforlardan bazıları şunlardır:

“Tarih çok eski bir **saati** anımsatıyor. Bakınca tarihin akıp gittiğini anımsıyorum.(1Ö)”, “Tarih: **mevsimler** gibidir hep kendini tekrarlar.(5Ö)”, “**Arkeologa** benzer. Çünkü eski kalıntılar hakkında bilgi verir.(12Ö)”, “Tarih bir **izdir**. Hep baktığımda onu görürsün.(18Ö)”, “Tarih **hayata** benzer. Gerçektir, dokunabilirsin ve hissedebilirsin.(25Ö)”, “Tarih **zamana** benzer. Geçmiş, gelecek, şimdi.(32Ö)”, “**Kimlik kartına** benzetiyorum. Nerden geldiğini gösterir.(39Ö)”, “**Kaplumbağa** benzer yavaş yavaş emin adımlarla ilerler.(43Ö)”, “Tarihi **güneşe** benzetiyorum. Çünkü tarihini bilen toplumlar hep aydın kalır. Işık saçar.(48Ö)”, “**Işığa** benzer. Geçmiş ve geleceği aydınlatır.(53Ö)”, “Tarihi **Herodot’a** benzetiyorum. Her ikisi de geçmişten haber veriyor.(60Ö)”, “Tarihi **geçmişime** benzetiyorum çünkü kısada olsa benimde bir geçmişim var.(67Ö)”, “Tarihi **sır kutusuna** benzetiyorum. İçinde pek çok sırlar barındırıyor ve yeri geldikçe bu sırlar bir bir aydınlanıyor.(72Ö)”, “**Elmaya** benzer. Dıştan bir şey anlamazsın ama yedikçe mutlu olursun.(74Ö)”

4. Coğrafyayı benzetiyorum. Çünkü;

Tablo 4: Öğrencilerin coğrafya ile ilgili metaforları

Coğrafya	f
Doğa	18
Evren	16
Hayat	13
Ağaç	9
Orman	4
Gezgin	3
Matematik, keşfedilmeyen bir insan, gizem, çiçek, ıssız ada, evim, resim, yeniden doğmaya, kampus, himalayalar, insan doğası, aile	1

Öğrencilerden coğrafya disiplini ile ilgili metafor geliştirmeleri istendiğinde çalışma grubundaki öğrencilerin coğrafya ile ilgili geliştirdikleri metaforlar 4 kategoride toplanmıştır.

Yaşam alanı olarak: “doğa, evren, evim, orman, aile”, **keşfetme ve merak olarak:** “ıssız ada, kampus, evren, doğa, gezgin, gizem, keşfedilmeyen insan, himalayalar, insan doğası, yeni doğmuş çocuk”, **fayda olarak:** “ağaç, gezgin”, **ilişkiler olarak:** “çiçek, hayat, resim, disiplinler”

Öğrencilerin coğrafya disiplini ile ilgili metaforları değerlendirildiğinde öğrencilerin genel olarak coğrafyayı olumlu metaforlar kullanarak açıkladıkları söylenebilir. Öğrencilerin coğrafyayı genellikle yaşam alanı, keşfetme ve merak olarak değerlendirdikleri görülmüştür. Coğrafya disiplininin tanımından da yola çıkarsak, öğrencilerin metaforlarının tanımda yer alan özellikleri taşıdığını söyleyebiliriz. Öğrencilerin coğrafya ile ilgili geliştirdikleri metaforlardan bazıları şunlardır:

“**Yeniden doğmaya** benzer. Yeni yerler hakkında yeni bilgiler öğrenince insan yeniden doğmuş gibi oluyor.(2Ö)”, “Coğrafyayı **resme** benzetiyorum. Her ikisi de bir yerleri yansıtır.(5Ö)”, “**Çiçeğe** benzer doğanın bir parçası olduğu için.(10Ö)”, “Coğrafya **doğadır**. Çünkü hayat doğadır.(14Ö)”, “**Aile** gibidir. Onunla iç içe yaşarsın.(22Ö)”, “**Bütün insanların ve canlıların birlikte yaşadığı ormana** benzetirim.(26Ö)”, “**Evrene** benzetirim yaşadığımız yer hakkında bilgi verdiği için.(35Ö)”, “Coğrafya bir **gezgine** benzer. Çünkü dünyayı tanımamızı sağlıyor.(40Ö)”, “**İssiz bir adaya** benzetiyorum. Bir yerler öğrendikçe adayı keşfediyorum ve yeni

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

yerleri öğrenme merakım artıyor.(42Ö)”, “Coğrafyayı **kampüs** benzetiyorum. Büyük, güzel ve keşfedilmeyi bekleyen birçok alanı var.(47Ö)”, “Coğrafyayı **evrene** benzetiyorum. Her bir yanı keşfedilmeyi bekleyen güzelliklerle doludur.(51Ö)”, “Coğrafyayı **hayata** benzetiyorum çünkü hayatın gerçekleri ile ilgileniyor.(56Ö)”, “Coğrafyayı **ağaca** benzetiyorum çünkü her açıdan bize yarar sağlıyor.(65Ö)”.

5. Ekonomiyi..... benzetiyorum. Çünkü;

Tablo 5: Öğrencilerin ekonomi ile ilgili metaforları

Ekonomi	f
Para	13
Hava durumu	12
Tohum	7
Açlık	7
Balona	4
Merdiven	3
Bilim	3
Baba	3
Karınca	3
Karmaşık ilişkiler	2
Vampir	2
Öğrenci harçlığı, nefes alma, kalp, aile, saat, şah damarı, canavar, futbol topuna, insanın kalp atış ritimlerini gösteren şekiller, hırsız, çiçek, ışık, deniz, kumar, akarsu, kahve pişirmeye	1

Öğrencilerden ekonomi disiplini ile ilgili metafor geliştirmeleri istendiğinde çalışma grubundaki öğrencilerin ekonomi ile ilgili geliştirdikleri metaforlar 5 kategoride toplanmıştır.

Belirsizlik olarak: “deniz, hava durumu, kahve pişirme, çiçek, kumar, para, insanın kalp atış ritimlerini gösteren şekillere, merdiven, akarsu, balon, karmaşık ilişkiler”, **güç olarak:** “para, baba, saat, öğrenci harçlığı”, **hayat olarak:** “su, kalp, şah damarı, aile, tohum”, **güvensizlik olarak:** “vampir, canavar, hırsız, açlık”, **sistemli olarak:** “futbol topu, karınca, ışık, bilim”

Öğrencilerin ekonomi disiplini ile ilgili metaforları değerlendirildiğinde öğrencilerin genel olarak ekonomiyi olumsuz yönde metaforlar kullanarak açıkladıkları söylenebilir. Öğrencilerin ekonomiyi genellikle belirsizlik olarak değerlendirdikleri görülmüştür. Bu bize, öğrencilerin ekonomi ile ilgili metaforlarını, günlük yaşantılarıyla ilişkili olarak ifade ettiklerini göstermektedir. Medyadan ve çevrelerinden duydukları olumsuz haberlerin ekonomi disiplini ile ilgili fikirlerini etkilediği düşünülebilir. Öğrencilerin ekonomi ile ilgili geliştirdikleri metaforlardan bazıları şunlardır:

“**Şah damarına** benzer. Bir ülkenin ekonomisi çökerse o ülke çöker.(1Ö)”, “**Futbol topuna** benzetirim. Havası iyiye güzel seker azsa kötü seker.(3Ö)”, “Ekonomi **babadır**, güçlüdür, diğer alanları yönetir.(5Ö)”, “Metabolizmadaki **kalbe** benzetiyorum kalp durunca hayat biter. Ekonomi durunca hayat yine biter.(8Ö)”, “**Vampire** benzer. Acımasız ve soğuktur.(9Ö)”, “**Karıncaya** benzetirim. Belli bir düzen içinde kimseye karışmadan işleyişine bakar.(16Ö)”, “**Merdivene** benzer. İnmekte var çıkmakta.(28Ö)”, “**Aileye** benzer. Her insanın aileye ihtiyacı vardır.(31Ö)”, “**Hava durumuna** benzer. Sadece birkaç günlük tahminde bulunabilirsiniz uzun vadeli tahmin yapamazsınız.(33Ö)”, “**Kahve pişirmeye** benzer. Dikkatli yönetmezsek taşar.(37Ö)”, “**Akarsuya** benzetiyorum yaz kış debisinde azalma veya çoğalma var.(45Ö)”, “Ekonomiyi **kumara** benzetiyorum. Nerede ne zaman kazanacağınız belli değil.(49Ö)”, “**Denize** benzer bir bakarsın dalgalı bir bakarsın durgun.(52Ö)”, “**İnsanın kalp atış**

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

ritimlerini gösteren şekillere benzer. Oradaki iniş çıkışları vardır.(57Ö)”, “Canavara benzer. İnsanı sömürür.(60Ö)”, “Işığa benzetirim. Ekonomi canlı olduğunda ışık kuvvetli yanar yolunuzu bulsunuz rahat yürürsünüz. Ekonomi zayıflayınca ışık az yanar yolunuzu bulamayıp kaybolabilirsiniz.(63Ö)”, “Ekonomi çiçeğe benzer bir açar bir solar.(69Ö)”

6. Sosyoloji..... benzetiyorum. Çünkü;

Tablo 6: Öğrencilerin sosyoloji ile ilgili metaforları

Sosyoloji	f
Toplum	18
Site	15
Mahalle	10
Arkadaş grubu /Grup	8
Kitap	5
Koyun sürüsü	4
İnsan yığını	3
Tanışma, ekmek, kraliçe arı, örümcek ağı, doktor, bebek, anket, güneş, ayna, papağan, oyun, üzüm	1

Öğrencilerden sosyoloji disiplini ile ilgili metafor geliştirmeleri istendiğinde çalışma grubundaki öğrencilerin sosyoloji ile ilgili geliştirdikleri metaforlar 3 kategoride toplanmıştır.

Birliktelik olarak: “toplum, site, mahalle, arkadaş grubu, koyun sürüsü, insan yığını, üzüm, örümcek ağı, ayna, oyun, tanışma”, **Fayda olarak:** “doktor, kraliçe arı, ekmek, güneş, kitap, papağan”, **araştırmacı olarak:** “bebek, anket”

Öğrencilerin sosyoloji disiplini ile ilgili metaforları değerlendirildiğinde öğrencilerin genel olarak sosyolojiyi olumlu yönde metaforlar kullanarak açıkladıkları söylenebilir. Öğrencilerin sosyolojiyi genellikle birliktelik olarak değerlendirdikleri görülmüştür. Öğrenciler sosyolojiyi içinde yaşadıkları toplumu inceleyen bir bilim olarak gördükleri için toplumsal yaşam alanlarına benzetmişlerdir, denilebilir. Öğrencilerin sosyoloji ile ilgili geliştirdikleri metaforlardan bazıları şunlardır:

“Yeni tanışma gibidir. Toplumu kaynaştırır.(4Ö)”, “Arkadaş grubuna benzetiyorum. Birlik beraberlik ortak noktalar var.(6Ö)”, “Ekmeğe benzetiyorum. İnsan ekmek yerse açlığını bastırır olur. Sosyolojinin içinde yoğrulan toplumlarda o kadar modernleşir.(11Ö)”, “Üzüme benzetiyorum. Üzümde birlik vardır, birlik olmazsa sosyoloji olmaz.(14Ö)”, “Örümcek ağına benzer. Toplumun karmaşık bir o kadar birbirine bağlı ağları olduğu için.(17Ö)”, “Doktora benzetiyorum. Toplumsal rahatsızlıkları ortaya çıkarıp tedavi yöntemleri bulmaya çalıştığı için.(23Ö)”, “Kraliçe arıya benzetiyorum. Çünkü toplumun yapısını çözüp onu yönetmeyi sağlar. Tıpkı kraliçe arının milyonlarca arıyı kontrol ettiği gibi.(35Ö)”, “Bir bebek gibidir. Etrafını anlamaya çalışır. (41Ö)”, “Aynaya benzer. Kendimizi ailemizi toplumumuzu görürüz.(46Ö)”, “Güneşe benzetiyorum. Toplumlara ışık saçtığı için.(57Ö)”, “Oyuna benzer. İnsan ilişkileri de bazen oyuna benzer.(64Ö)”, “Papağana benzetiyorum ona iyi şeyler öğretirsek iyi şeyler öğrenir.(73Ö)”

7. Hukuk’u..... benzetiyorum. Çünkü;

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

Tablo 7: Öğrencilerin Hukuk ile ilgili metaforları

Hukuk	f
Terazi	23
Devlet	18
Adalet	9
Annem	6
Babam	3
İnsan	2
Su, iktidarın yalakası, keskin kılıç, yumruk, vicdan, sandalye, doğa, kitap, deniz, bilge dede, canavar, doğal hayat, pusula, dağ	1

Öğrencilerden hukuk disiplini ile ilgili metafor geliştirmeleri istendiğinde çalışma grubundaki öğrencilerin hukuk ile ilgili geliştirdikleri metaforlar 4 kategoride toplanmıştır.

Denge olarak: “terazi, adalet, baba, bilge dede, doğa, sandalye, dağ, keskin kılıç”, **ihtiyaç olarak:** “su, adalet, devlet”, **yol gösterici olarak:** “pusula, vicdan, devlet, annem, babam, kitap”, **güvensizlik olarak:** “iktidarın yalakası, doğal hayat, yumruk, deniz, canavar, insan”

Öğrencilerin hukuk disiplini ile ilgili metaforları değerlendirildiğinde öğrencilerin hem olumlu hem olumsuz yönde metaforlar kullandıkları söylenebilir. Öğrencilerin hukuk için genellikle denge ve güvensizlik yönünde benzetme yaptıkları görülmüştür. Bu benzetmelerde de medyanın ve gündemi belirleyen kişilerin yer aldığı haberlerin etkisi olduğu düşünülebilir. Öğrencilerin hukuk ile ilgili geliştirdikleri metaforlardan bazıları şunlardır:

“**Babama** benzer. Evdeki adaletten sorumlu olduğu için.(8Ö)”, “**Suya** benzer. O olmazsa hayat olmaz.(14Ö)”, “**Adalet**e benzetirim. Kimsenin hakkını yemeyen adaletli olduğu için.(25Ö)”, “**Yumruğa** benzer. Güçlüye zayıf mazluma sert vurur.(32Ö)”, “**Teraziye** benzer. Hangi söz üstünse kefe ağır basar.(44Ö)”, “**Sandalyeye** benzer. Yere sağlam basmalıdır.(47Ö)”, “**Doğaya** benzer. Doğadaki gibi kuralları yasaları vardır.(55Ö)”, “**Kitaba** benzer. İnsanların faydalanacağı bilgileri içerir.(59Ö)”, “**Hukuk deniz** gibidir. Ne zaman dalgalanacağı adaletin kime uygulanıp uygulanmayacağı belli olmuyor.(63Ö)”, “**Bilge bir dededir.** Anlaşmazlıklara bir çözüm bulur.(67Ö)”, “**Hukuku bir canavara** benzetiyorum. İstedığı insanları daha fazla ezdiği için.(69Ö)”, “**Doğal hayata** benzetiyorum. Güçlünün ayakta kalması için zayıfı yenmesi gibi.(71Ö)”, “**Anneme** benzetiyorum. Belli kuralları var bazen kural dışına çıkınca cezalandırılıyorum.(73Ö)”, “**Pusulaya** benzer. İnsana doğru yolu gösterir.(75Ö)”

8. Siyaset bilimini benzetiyorum. Çünkü;

Tablo 8: Öğrencilerin siyaset bilimi ile ilgili metaforları

Siyaset Bilimi	f
Tartışma	14
Meclis	13
Çıkarıcılık	9
Milletvekili	7
Yönetici	7
Düzen	6
Başbakan	2
Aslan	2
Alışveriş merkezi, aldatma sanatı, yalancı insan, TBMM'deki boş kırmızı koltuklar, yılan, tilki, çarpışan araba, yaramaz çocuk, hava durumu, bencil insan, oyun, aç kurt, mahalle kavgası, akrep, uzay	1

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

Öğrencilerden siyaset bilimleri disiplini ile ilgili metafor geliştirmeleri istendiğinde çalışma grubundaki öğrencilerin siyaset bilimi ile ilgili geliştirdikleri metaforlar 4 kategoride toplanmıştır.

Yönetimsel olarak: “meclis, milletvekili, başbakan, yönetici, düzen”, **acımasız olarak:** “aslan, akrep, yılan, aç kurt”, **güvensiz olarak:** “tartışma, çıkarıcılık, TBMM’deki boş kırmızı koltuklar, aldatma sanatı, mahalle kavgası, bencil insan, çarpışan araba, yaramaz çocuk, yalancı insan, oyun”, **belirsizlik olarak:** “alışveriş merkezi, hava durumu, uzay”

Öğrencilerin siyaset bilimi disiplini ile ilgili metaforları değerlendirildiğinde öğrencilerin genel olarak siyaset bilimini olumsuz yönde metaforlar kullanarak açıkladıkları söylenebilir. Öğrenciler siyaset bilimi için genellikle güvensizlik içeren benzetmeler yapmışlardır. Sanal ve gerçek ortamlarda, dile getirilen, siyasetle ilgili memnuniyetsizliklerin insanların algılarını olumsuz etkiledikleri düşünülebilir. Öğrencilerin siyaset bilimi ile ilgili geliştirdikleri metaforlardan bazıları şunlardır:

“Milletvekillerine benzer kürsüde kavga ederler. Yemekte canciğer olurlar.(12Ö)”, “Erkek aslana benzetiyorum. Acıktığı zaman ailesini unuttur. Siyasette de insan kendi çıkarları için herkesi unuttur.(18Ö)”, “Herkesin kendine uygun bir şeyler bulunduğu bir alışveriş merkezine benzer.(26Ö)”, “Aldatma sanatına benzetiyorum. Siyasetin dürüst olmadığını düşünüyorum(28Ö)”, “Yalancılık üzerine doktora yapmış insanlara benzetiyorum. Siyasete giren insanlar dürüstlüklerini kaybediyorlar ve verdikleri sözleri hemen unutuyorlar (31Ö)”, “TBMM ve boş kırmızı koltuklara benzetiyorum. Milletvekilleri meclise gidip çalışmak yerine boş boş geziyorlar.(34Ö)”, “Bencil insana benzer. Kendi menfaati için yapamayacağı yoktur (36Ö)”, “Çarpışan arabaya benzer. Siyasetle uğraşanlar sürekli çarpışma içindedirler (39Ö)”, “Hava durumuna benzetiyorum. Herkesin farklı bir havası var.(48Ö)”, “Meclise benzer. Kimin ne yaptığı belli değil.(53Ö)”, “Mahalle kavgasına benzetiyorum. Her kafadan bir ses çıkıyor ve kendi çıkarı için ortalığı karıştırıyor.(66Ö)”

9. Arkeolojiyi benzetiyorum. Çünkü;

Tablo 9: Öğrencilerin arkeoloji ile ilgili metaforları

Arkeoloji	f
Antika dükkânı	9
Mimari	7
Bulmaca	6
Merak	5
Gizli kutu	5
Antik eser	3
Define avcısı	3
Define haritası	2
Kürek	2
Işık	2
Zaman makinesi	2
Bebek, madenci, karınca, okyanus, yaşlılar, kazma, tarihi yapılar, insan tarihi, büyük tarihi ev, anılar, eski saat, lamba, mumya, mezar kazıcılığı, eski para, insan iskeleti	1

Öğrencilerden arkeoloji disiplini ile ilgili metafor geliştirmeleri istendiğinde çalışma grubundaki 13 öğrenci soruya cevap vermemiştir ya da bir şeye benzetemedim cevabı vermiştir. Öğrencilerin arkeoloji ile ilgili geliştirdikleri metaforlar 5 kategoride toplanmıştır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

Tarih olarak: “büyük tarihi ev, tarihi yapı, insan tarihi, anılar, insan iskeleti, mumya”, **eser olarak:** “antika dükkânı, mimari, eski para, eski saat”, **keşfedici olarak:** “antik eser, define avcısı, define haritası, zaman makinesi, gizli kutu, bebek, merak, bulmaca, okyanus”, **yol gösterici olarak:** “karınca, ışık, lamba, yaşlılar”, **araç olarak:** “kazma, kürek, zaman makinesi, madenci, mezar kazıcılığı”

Öğrencilerin arkeoloji disiplini ile ilgili metaforları değerlendirildiğinde, öğrencilerin genel olarak olumlu yönde metaforlar kullandıkları görülmüştür. Öğrenciler arkeolojinin genellikle keşfedici ve merak edilen şey olma özelliği üzerine benzetme yapmışlardır. Öğrencilerin arkeolojiyi keşfedilmeyi bekleyen bir disiplin olarak gördükleri için sevdikleri düşünülebilir. Öğrencilerin arkeoloji ile ilgili geliştirdikleri metaforlardan bazıları şunlardır:

“**Bulmacaya benzer.** Buldukça zevk alırsın.(5Ö)”, “**Merak gibidir.** Ona hep ilgiyle bakarsın.(17Ö)”, “**Madenciye benzer.** Yerin altındaki değerli ne varsa çıkarır.(23Ö)”, “**Işığa benzer.** Karanlıkta ışık tutar.(29Ö)”, “**Okyanusa benzer.** Dalgıçlar her daldığında yeni şeyler keşfeder.(33Ö)”, “**Antik esere benzer.** İnceledikçe değeri artar.(42Ö)”, “**Zaman makinesine benzer bulunan eserleri görünce insan o devirlere gidiyor.**(49Ö)”, “**Büyük tarihi bir eve benzer her odada farklı şeyler keşfeder heyecanlanırsınız.**(58Ö)”, “**Arkeoloji bence kazmaya benziyor.** Çünkü tüm konusunu kazarak gün yüzüne çıkarıyor(63Ö)”, “**Bebeğe benzer bence.** Bebek sürekli yeni şeyler öğrenirken bizde arkeoloji ile sürekli yeni şeyler bularak bildiklerimize yenilerine ekleriz.(67Ö)”.

10. Antropolojiyibenzetiyorum. Çünkü;

Tablo 10: Öğrencilerin antropoloji ile ilgili metaforları

Antropoloji	f
İskelet	6
Tarih	4
Toplum ruhu	3
İnsanın geçmişi	3
Farklı insan toplulukları	3
Adolf Hitler	2
Buğday başağı, cinsiyet, ülke, okul, kuş, fosil, antika, hayvanlar alemi, mezar, her renkten insan, meyve ağacı, buğday tarlası, maske, kafatası, rengârenk çiçek, Darwin, uzak bir yıldız teleskopla bakmak, Mussolini, evrim, maymun	1

Öğrencilerden antropoloji disiplini ile ilgili metafor geliştirmeleri istendiğinde çalışma grubundaki öğrencilerden 34’ü soruya bir şeye benzetemedim diye cevap vermiştir. Öğrencilerin antropoloji ile ilgili geliştirdikleri metaforlar 4 kategoride toplanmıştır.

Farklı ırkları anımsatma olarak: “farklı insan toplulukları, hayvanlar alemi, mezar, her renkten insan, meyve ağacı, buğday tarlası, rengârenk çiçek, kuş, maske, iskelet, buğday başağı, ülke, cinsiyet, okul, uzak bir yıldız teleskopla bakmak, kafatası”, **geçmiş olarak:** “tarih, toplum ruhu, insanın geçmişi, fosil, antika”, **ırkçılık olarak:** “Adolf Hitler, Mussolini”, **Evrin Teorisi olarak:** “Darvin, evrim, maymun”

Öğrencilerin antropoloji disiplini ile ilgili metaforları değerlendirildiğinde öğrencilerin hem olumlu hem olumsuz yönde metaforlar kullandıkları görülmüştür. Öğrenciler antropoloji için genellikle farklı ırkları anımsatması yönünde benzetme yapmışlardır. Öğrencilerin yarıya yakınının

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

antropolojiyi bir şeye benzememeleri, bu disipline yabancı olduklarını düşündürmektedir. Öğrencilerin antropoloji ile ilgili geliştirdikleri metaforlardan bazıları şunlardır:

“Uzak bir yıldıza teleskopla bakmaya benzer. İnsan ırkları da ancak antropoloji ile fark edilir. Aynen uzakta olan bir yıldız ancak teleskopla görmek gibi (7Ö)”, “Tarihe benzer çünkü insanın nereden geldiği hakkında bilgi verir.(18Ö)”, “Antikaya benzetiyorum. Çünkü geçmişi anımsattığı için (20Ö)”, “Hayvanlar alemine benzetiyorum. Çünkü onlar da insanlar gibi çeşit çeşittir (26Ö)”, “Her renkten insana benzer. Dünyadaki insan topluluklarını inceledikleri için (31Ö)”, “Mezara benzer. Kazılardaki mezarlarda farklı ırktan insan iskeletlerine rastladıkları için (34Ö)”, “Kafatasına benzer. İnsan ırkının tespiti kafatası ölçümü ile olduğu için (44Ö)”, “Buğday tarlasına benzer. Farklı türleri anımsattığı için (48Ö)”, “İskelete benzer. İnsan ırklarını iskeletleri ile tespit ediyor (53Ö)”, “Rengârenk çiçeklere benzer. İnsanlarda çeşit çeşittir.(56Ö)”, “Bir toplumun ruhuna benzer. Çünkü insan toplum içinde vardır ve o toplumu yansıtır.(69Ö)”, “İnsan geçmişine benzetiyorum. Her insanın bir geçmişi vardır. Onları gün yüzüne çıkarır. (71Ö)”, “Kuşa benzetiyorum. Farklı kuş çeşitli gibi insanlar da farklı ırklara ayrılmıştır.(74Ö)”

11. Psikolojiyi..... benzetiyorum. Çünkü;

Tablo 11: Öğrencilerin psikolojiyi ile ilgili metaforları

Psikoloji	f
Ruh	11
Beyin	9
Ruh hali	9
Ayna	8
Sinir sistemi	6
Sır kutusu	5
Saat	5
İlaç	3
İnsan	3
Gökyüzü, çocuk, pandoranın kutusu, kamera, buz dağı, araba, tımarhane, saat, deney, laboratuvar, deli, mimik, bir çocuğun büyümesi, karın ağrısı, kapı zili, sisli gece	1

Öğrencilerden psikoloji disiplini ile ilgili metafor geliştirmeleri istendiğinde çalışma grubundaki öğrencilerin psikoloji ile ilgili geliştirdikleri metaforlar 6 kategoride toplanmıştır.

Tıpla ilgili olarak: “ruh, ruh hali, beyin, ilaç, sinir sistemi”, **bozuk bir nesne olarak:** “saat, araba, kapı zili”, **gizem ve belirsizlik olarak:** “sisli gece, buz dağı, insan, gökyüzü, deney, deli, pandoranın kutusu, sır kutusu, mimik, karın ağrısı”, **gelişimsel olarak:** “çocuk, bir çocuğun büyümesi”, **yansıtıcı olarak:** “kamera, ayna”, **mekân olarak:** “tımarhane, laboratuvar”

Öğrencilerin psikoloji disiplini ile ilgili metaforları değerlendirildiğinde öğrencilerin hem olumlu hem olumsuz yönde metaforlar kullandıkları görülmüştür. Öğrenciler psikolojinin genellikle gizem ve belirsizlik yönü üzerine benzetme yapmışlardır. Psikolojinin metafizik yapısının tam olarak anlaşılabilmesi, bu alana karşı toplum tarafından henüz kırılmayan bir direnç oluşturduğunu düşünebilir. Öğrencilerin psikoloji ile ilgili geliştirdikleri metaforlardan bazıları şunlardır:

“Saate benzer. Sık sık bozulur ama bozulunca düzeltilebilir. (6Ö)”, “İlaç gibidir insan sağlığının olmazsa olmazıdır. (16Ö)”, “Çocuğa benzer onu istediğin şekilde yoğurabilirsin. (27Ö)”, “Kameraya benzer. İnsan ve hayvanları çeker ve inceler. (29Ö)”, “Sinir sistemine benzer. İnsanın psikolojisini sinirler yönetir. (34Ö)”, “Karın ağrısına benzer. Ağrı girdiğinde insanlar ne

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

yapacaklarını bilmiyorlar. (41Ö)”, “**Laboratuara** benzer. İnsanlar üzerinde deney yaptığı için. (45Ö)”, “**Bir buz dağına** benzer. Görünen kısmı sınırlıdır. (48Ö)”, “**Bozuk araba** gibidir. Ara sıra bakıma sokmak gerekir. (52Ö)”, “**İnsana** benzetirim çünkü insan gibi karmaşıktır. (56Ö)”, “**Sisli gecelere** benzetirim her sisin ardında bir şeyler vardır. Her davranışın ardında da bir şeyler vardır. (63Ö)”, “**Mimiklerime** benzetiyorum. Ruh halimin değişkenliğini yansıttığı için (66Ö)”, “**Bir çocuğun büyümesine** benzer. Gittikçe gelişir.(70Ö)”

12. Sanat tarihi..... benzetiyorum. Çünkü;

Tablo 12: Öğrencilerin sanat tarihi ile ilgili metaforları

Sanat tarihi	f
Heykel	15
Duygu	13
Mimar Sinan	6
Tablo	3
Çini	2
Tarihi yapı	2
Değerli nesne	2
Resim	2
Su, Ajda Pekkan, eski tarihi bir çeşme, kitap, müze, insan, gezinti, az konuşan güzel bir kadın, halı, nadide çiçek, müzayede salonu	1

Öğrencilerden sanat tarihi disiplini ile ilgili metafor geliştirmeleri istendiğinde çalışma grubundaki öğrencilerden 19’u soruya bir şeye benzetemedim diye cevap vermiştir. Öğrencilerin sanat tarihi ile ilgili geliştirdikleri metaforlar 5 kategoride toplanmıştır.

Eser olarak: “heykel, tablo, çini, halı, tarihi yapı, resim, kitap, eski bir tarihi çeşme”,
insansı olarak: “Mimar Sinan, Ajda Pekkan, az konuşan güzel bir kadın, insan”,
gereklilik olarak: “su, duygu”,
sergi yeri olarak: “müze, müzayede salonu, gezinti”,
az bulunan olarak: “nadide çiçek, değerli bir nesne”

Öğrencilerin sanat tarihi disiplini ile ilgili metaforları değerlendirildiğinde öğrencilerin genellikle olumlu metaforlar kullandıkları görülmüştür. Öğrenciler sanat tarihinin eser ve insansı yönü üzerine benzetme yapmışlardır. Öğrencilerin sanat tarihini genellikle sanatçı benzetmesinden çok eser olarak düşündükleri görülmüştür. Ayrıca öğrencilerinden bazılarının sanat tarihini bir şeye benzetememeleri disipline yabancı olduklarını düşündürebilir. Öğrencilerin sanat tarihi ile ilgili geliştirdikleri metaforlardan bazıları şunlardır:

“**Heykellere** benzer. Her heykelde bir sanatçının ruhu vardır.(11Ö)”, “**Sanat tarihini duygulara** benzetiyorum. Her aşamasında duygu var ve duygulara hitap ediyor.(24Ö)”, “**Mimar Sinan’a** benzetiyorum. Eserleri gerçek bir sanat eseridir.(35Ö)”, “**Sanat tarihini suya** benzetiyorum. Su kadar gerekli, su kadar gerçek ve güzellikleri yansıttıyor.(45Ö)”, “**Sanat tarihini nadide bir çiçeğe** benzetiyorum. Her yerde bulamazsınız, bir benzerini göremezsiniz.(49Ö)”, “**Sanat tarihini Ajda Pekkan’a** benzetiyorum. Hem tarih hem de sanat kokuyor.(52Ö)”, “**Sanat tarihini az konuşan güzel bir kadına** benzetiyorum. Ona baktıkça güzel duygular hissetmeliyim.(57Ö)”, “**Sanat tarihini tabloya** benzetiyorum. Söylemek istediklerini renklerde, motiflerde görebiliriz (63Ö)”, “**Sanat tarihi kitaba** benzer. Kültürlenmemizi sağlar.(68Ö)”, “**Halılara** benzetiyorum halılarda nakışlar motifler renkler o ustalığı anlatıyor.(72Ö)”

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
 Volume 9/8 Summer 2014

Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin sosyal bilgiler ve sosyal bilimler hakkında olumlu metafor geliştirdikleri görülmüştür. Kuzucu ve Yalçinkaya'da (2014) çalışmalarında, sınıf öğretmeni adaylarının sosyal bilgilere yönelik herhangi bir olumsuz algılarının olmadığını ortaya koymuşlardır. Çalışma sonucuna göre ayrıca öğrencilerden sosyal bilgilerin ve sosyal bilimlerin çok parçalı yani birçok alandan oluştuğunu söyleyenlerin yanı sıra sosyal bilgiler ve sosyal bilimleri birbirine karıştıranlarda olmuştur. Ayrıca öğrencilerin sosyal bilimlerin bazı disiplinleri ile ilgili olumsuz metafor geliştirdikleri ve bazı disiplinlerle ilgili metafor geliştiremedikleri görülmüştür. Akhan ve Altıkulaç (2014) çalışmalarında, sosyal bilgiler öğretmenliğini yeni kazanan öğrencilerin sosyal bilgiler eğitiminin içeriğinden ve hedeflerinden habersiz oldukları, sosyal bilimleri ve disiplinlerini tam olarak tanımadıklarını ortaya koymuşlardır. Bu bilgiye göre öğrencilerin kazandıkları bölümdeki sosyal bilgiler ve sosyal bilimler alanlarına sadece lisede gördükleri dersler çerçevesinde baktıkları tam olarak tanımadıkları düşünülebilir.

Bu çalışma sonuçlarına göre öğrencilerin siyaset bilimi ve ekonomi disiplinlerine yönelik genellikle olumsuz metafor geliştirdikleri görülmüştür. Alan yazına bakıldığında Patterson (2002) sosyal bilgiler öğretmenlerinin, herhangi bir diğer sosyal bilim disiplinine göre ekonomiye karşı daha fazla kaygılı olduklarına değinmektedir. Ayrıca Akhan (2013) çalışmasında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının günlük yaşantıları içerisinde politika konularına fazla zaman ayırmadıklarını tespit etmiştir.

Bu çalışma sonuçlarına göre ayrıca öğrencilerin tarih, coğrafya, sosyoloji, arkeoloji, sanat tarihi disiplinleri ile ilgili genellikle olumlu yönde metafor geliştirdikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin hukuk, antropoloji ve psikoloji disiplinleri ile ilgili olarak hem olumlu hem olumsuz metafor geliştirdikleri saptanmıştır. Ayrıca çalışma grubundan bazı öğrencilerin sanat tarihi, arkeoloji ve antropoloji disiplinleri ile ilgili metafor geliştiremedikleri tespit edilmiştir.

Öğrencilerin özellikle tarih, coğrafya ve sosyoloji gibi daha fazla aşına oldukları disiplinlerle ilgili kolay ve olumlu metaforlar geliştirdikleri söylenebilir. Bu sonuç Demircioğlu (2006)'nun çalışması ile paralellik göstermektedir. Demircioğlu, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal bilimler hakkındaki görüşlerini ortaya koymayı hedeflediği çalışmasında da öğretmen adaylarının tarih, coğrafya ve sosyoloji disiplinlerine daha fazla ilgi duydukları sonucuna ulaşmıştır. Öztürk (2007) çalışmasında; sosyal bilgiler, sınıf ve fen bilgisi öğretmen adaylarının coğrafya kavramına yönelik sahip oldukları algıları metaforlar aracılığıyla ortaya çıkartmayı amaçladığı çalışmasında, bu araştırma sonuçlarına benzer olarak, öğretmen adaylarının coğrafyayı genel olarak "yaşam kaynağı – yaşamın kendisi olarak ve yaşam alanı olarak algıladıklarını ortaya koymuştur. Ayrıca Geçit ve Gencer (2011) sınıf öğretmenliği 1. sınıf öğrencilerinin coğrafya algılarının metafor yoluyla belirlemeye çalıştıkları çalışmalarında genel anlamda coğrafyaya yönelik olumlu bir yaklaşım içinde oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Yine Tuna ve Budak (2013) çalışmalarında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tarih kavramına yönelik olumlu metaforlar geliştirdiklerini ortaya koymuşlardır. Bu sonuçlar ışığında şu önerilerde bulunulabilir:

Öğretmen adaylarının sosyal bilgiler eğitime başladıklarında özellikle Sosyal Bilgilerin Temelleri dersinde sosyal bilgiler- sosyal bilimler ilişkisini, sosyal bilimler ve sosyal bilgilerin hayatla olan ilişkisini ve sosyal bilimlerin disiplinlerini anlamaya önem vermeleri önerilebilir. Tüm sosyal bilgiler eğitiminin adeta özet dersi niteliği taşıyan bu dersin öğrencilerin aldıkları eğitim üzerine farkındalıklarını olumlu etkileyeceği unutulmamalıdır. Bu nedenle bu dersi veren öğretim elemanlarının da farkındalıkları önem taşımaktadır. Ayrıca öğrencilerin ekonomi, siyaset bilimi gibi disiplinler için olumsuz metafor geliştirme sebepleri nitel çalışmalarla ortaya koyulabilir. Ekonomi öğrenciler için zor ve karmaşık bulunurken siyaset biliminde ise genellikle öğrenciler için konuşmaya bile çekindikleri bir alan olarak görülmektedir. Bunun sebepleri ortaya koyulurken bu

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

önemli disiplinleri öğrenciler için olumlu algılar oluşturacak şekilde öğretmek yarının sosyal bilgiler öğretmenleri için oldukça önemlidir. Öğrencilerin ayrıca arkeoloji, antropoloji ve sanat tarihi disiplinleri için metafor geliştirememeleri onların bu disiplinler için bilgi eksikliği olduğunu düşündürebilir. Bu konuda yapılacak çalışmalarla öğrencilerin bu konudaki eksikleri ve giderme yolları ortaya koyulabilir. Son olarak bazı öğrencilerin sosyal bilgiler- sosyal bilimler metaforlarında iki alanı karıştırdıkları görülmüştür. Özellikle öğrencilerin bu alanın öğretmeni olacaklarından sosyal bilgiler ve sosyal bilimler ilişkisini doğru öğrenmelerine önem vermek yerinde olacaktır.

KAYNAKÇA

- AKHAN, N. E. ve ALTIKULAÇ, A. (2014). Social Studies Teaching Department Freshmen's Views on Social Studies Teaching. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 116 (21), 2903-2908.
- AKHAN, O. (2013). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Politika Bilimine Yönelik Eğilimlerinin Belirlenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(14), 37-68.
- ARSLAN, M. ve BAYRAKÇI, M. (2006). *Metaforik Düşünme ve Öğrenme Yaklaşımın Eğitim-Öğretim Açısından İncelenmesi*. Milli Eğitim. 171, 100-107.
- AYDIN, İ. S. ve PEHLİVAN, A. (2010). Türkçe Öğretmeni Adaylarının “Öğretmen” ve “Öğrenci” Kavramlarına İlişkin Kullandıkları Metaforlar. *Turkish Studies*, 5(3), 818-842. Doi Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.1465>
- AYDIN, İ. H. (2006). *Bir Felsefî Metafor “Yolda Olmak”*. Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi, VI (4), 9-21. <www.dinbilimleri.com/dergi/cilt6/sayi4/makale/aydin.pdf > internet adresinden 15 Mayıs 2007 tarihinde indirilmiştir.
- BİLGİLİ, A. S. (2008). Geçmişten Günümüze Sosyal Bilimler ve Sosyal Bilgiler. A.S. Bilgili (Ed.). *Sosyal Bilgilerin Temelleri*. Ankara. Pegem A Yayıncılık.
- ÇELİKÖZ, N. ve ÇETİN, F. (2004). Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarını Etkileyen Etmenler. *Milli Eğitim Dergisi*, 162, 160-167.
- DEMİRCİOĞLU, İ. H. (2006). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Bilimler Hakkındaki Görüşleri. *Bilig*, 36, 113-124.
- DÖNMEZ, C. (2003). Sosyal Bilimler ve Sosyal Bilgiler. C. Şahin (Ed.). *Sosyal Bilgiler Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- GEÇİT, Y. ve GENCER, G. (2011). Sınıf Öğretmenliği 1. Sınıf Öğrencilerinin Coğrafya Algılarının Metafor Yoluyla Belirlenmesi (Rize Üniversitesi Örneği). *Marmara Coğrafya Dergisi*, 23, 1-19.
- GÜVEN, İ. (2004). Sosyal Bilgiler Alan Öğretmen Adaylarının Okul Uygulamalarına Yönelik Görüşleri Üzerine Nitel Bir Çalışma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 4(2), 273-290.
- GÜVEN, İ. (2005). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Meslekî Gelişim ve Yeterlikleri. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 60, 31-40.
- KAYA, M. F. (2014). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Çevre Sorunlarına İlişkin Algıları: Metafor Analizi Örneği. *Turkish Studies*, 9(2), 917-931. Doi Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.6308>

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

- KÖSTÜKLÜ, N. (1999). *Sosyal Bilimler ve Tarih Öğretimi*. Konya: Günay Ofset.
- KUZUCU, C. ve YALÇINKAYA, E. (2014). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sosyal Bilgiler Kavramına İlişkin Algılarının Metaforlar Yoluyla Analizi. Yayınlanmamış Bildiri. Uluslararası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu III, 28-30 Nisan, Gazi Üniversitesi Ankara.
- MİLES, M. B. and HUBERMAN, A. M. (1994). *Qualitative Data analysis* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- ÖZBAŞ, B. Ç. (2012). “Sosyal Bilgiler Öğretmeni Olarak, Ben Kimim?” Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Mesleki Kimliklerine Yönelik Görüşlerinin Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi. *Turkish Studies*, 7(2), 821-838. Doi Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.3151>
- ÖZTÜRK, Ç. (2007). Sosyal Bilgiler, Sınıf ve Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının “Coğrafya” Kavramına Yönelik Metafor Durumları. *Ahi Evran üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (2), 55-69.
- PATTERSON, J. (2002). Slavery revisited: using economics reasoning to teach about the past and present. *The Social Studies*. 93(1), 40–43 Web: <http://www4.infotrieve.com/journals/toc_details.asp adresinden> 15 Aralık 2006’da alınmıştır.
- PAYKOÇ, F. (1991). *Tarih Öğretimi*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- SABAN, A. (2004). Giriş Düzeyindeki Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Öğretmen” Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 131–155.
- TANRIÖĞEN, A. (1997). Buca Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, 55-58.
- TUNA, Y. E. ve BUDAK, F. M. (2013). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının “Tarih” Kavramına İlişkin Algılarının Mecazlar / Metaforlar Yardımıyla Analizi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(14), 609-642.
- YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/8 Summer 2014

